

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/interoperacyjnosc/zarzadzanie-ryzykiem/19710,Nowoczesne-podejscie-do-zarzadzania-bezpieczenstwem.html>
20.04.2024, 13:23

Nowoczesne podejście do zarządzania bezpieczeństwem opiera się na ryzyku. Przewoźnicy i zarządcy nie mogą ograniczać się jedynie do respektowania przyjętych przepisów i regulacji. Muszą proaktywnie identyfikować możliwe zagrożenia i wyprzedzająco podejmować działania zapobiegawcze. Proaktywne podejście do zarządzania ryzykiem i ciągłe doskonalenie w tym obszarze to podstawa kultury bezpieczeństwa. Dlatego Prezes Urzędu Transportu Kolejowego powołał zespół zadaniowy, którego celem jest realizacja planu działania na rzecz poprawy podejścia do zarządzania opartego na ryzyku.

Ze statystyk Urzędu Transportu Kolejowego wynika, że w 2021 r. przewoźnicy kolejowi i zarządcy infrastruktury ocenili 1 474 zmian w systemie kolejowym.

Co istotne, w roku 2021 r. spadł udział zmian znaczących, który wyniósł jedynie 1%. To spory spadek w porównaniu z rokiem 2020, kiedy to udział ten wyniósł 3%, natomiast w 2019 r. było to 2%. Wszystkie zmiany ocenione jako znaczące wdrożyli przy tym przewoźnicy kolejowi – żadnej zmiany znaczącej nie odnotowali zarządcy infrastruktury.

Przedstawione dane potwierdzają aktualną od kilku lat tezę, że podmioty działające na rynku kolejowym niezmiennie unikają uznawania zmian za znaczące. Szczególnie rażący jest tutaj przykład zarządców infrastruktury, którzy w 2021 r. nie uznali żadnej zmiany za znaczącą. Jest to niezrozumiałe w sytuacji wielu prowadzonych inwestycji, nierzadko obejmujących modernizację całych linii kolejowych. Powyższe wzbudza uzasadnione wątpliwości, czy podmioty właściwie klasyfikują i oceniają wdrażane zmiany.

Dlatego Prezes UTK opracował zestaw działań, które będzie podejmował nadzorując stosowanie oceny ryzyka przez uczestników rynku. Opis tych działań zawarty został w „[Planie działania na rzecz poprawy podejścia do zarządzania bezpieczeństwem opartego na ryzyku](#)”. Celem tych działań jest poprawa zarządzania ryzykiem przez podmioty zobowiązane do stosowania rozporządzenia 402/2013 poprzez aktywne egzekwowanie wymagań wspólnej metody oraz działania edukacyjne.

W Planie wyjaśniono:

1. jak będą pozyskiwane od podmiotów informacje w celu weryfikacji kompleksowego

stosowania procesu oceny zmiany,

2. co zawiera jednolita lista kontrolna oceny zmiany,
3. jak pozyskiwana będzie dokumentacja z oceny zmiany,
4. jak egzekwowane będzie stosowanie podejścia opartego na ryzyku w ramach interwencji podejmowanych przez Prezesa UTK,
5. jak wygląda weryfikacja bezpiecznej integracji w wymiarze technicznym na etapie wydawania zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji podsystemów instalacji stałych,
6. czym jest weryfikacja zarządzania ryzykiem wspólnym.

Opracowanie Planu powinno być także impulsem dla podmiotów rynkowych do lepszego zarządzania ryzykiem bez oczekiwania na działania ze strony UTK. Producenci podsystemów, zarządcy infrastruktury, przewoźnicy i podmioty odpowiedzialne za utrzymanie powinni przeanalizować, z uwzględnieniem Planu działania, posiadane procedury i dotychczasowe praktyki w celu upewnienia się, że prawidłowo i skutecznie oceniają zmiany i zarządzają ich ryzykiem.

Działania zespołu są ukierunkowane na poprawę podejścia podmiotów rynku kolejowego do zarządzania bezpieczeństwem opartym na ryzyku. Szczególny nacisk będzie kładziony na wspólną metodę oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka, określoną w rozporządzeniu wykonawczym Komisji Europejskiej zwanym CSM-RA[1]. Więcej na temat wspólnej oceny bezpieczeństwa w zakresie oceny i wyceny ryzyka znajduje się pod linkiem: <https://utk.gov.pl/pl/bezpieczenstwo-systemy/zarzadzanie-bezpieczen/wspolne-metody-bezpiecz/ocena-ryzyka/16431,Ocena-i-wycena-ryzyka.html>

Do zadań Zespołu należy w szczególności koordynowanie prac określonych w planie działania na rzecz poprawy podejścia do zarządzania bezpieczeństwem opartego na ryzyku. Zespół będzie także prowadził ocenę stanu realizacji planu działania oraz inicjował jego aktualizację. Kolejne zadania to ustalenie jednolitego podejścia przez uczestników rynku kolejowego i wypracowywanie najlepszych praktyk stosowania CSM-RA oraz wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w odniesieniu do monitorowania rozporządzenia CSM-M[2].

Zespół ma ustalić, poprzez publikację rekomendacji, jednolite podejście i wypracowywać najlepsze praktyki odnośnie nadzoru nad stosowaniem CSM-RA oraz CSM-M. Zadaniem zespołu będzie także koordynowanie działań dotyczących CSM-RA i CSM-M podejmowanych przez Urząd. Zespół ma propagować informacje o stosowaniu CSM-RA i CSM-M i korzyściach z tego płynących, zarówno w UTK, jak również wśród uczestników rynku kolejowego. Działania te mają odbywać się poprzez organizowanie warsztatów, udział w konferencjach i przekazywanie

komunikatów w środkach komunikacji elektronicznej. Przyjęte przez zespół rekomendacje znajdują się poniżej.

Poniżej znajdują Państwo także Listę Kontrolną dotyczącą stosowania Rozporządzenia 402/2013. Będzie ona stosowana we wszystkich działaniach Prezesa UTK, takich jak kontrole, czy postępowania w sprawach o wydanie zezwoleń na dopuszczenie do eksploatacji dla podsystemów.

Zalecamy jednakże jej stosowanie dla wszystkich podmiotów rynku kolejowego. Za jej pomocą można samodzielnie sprawdzić, czy ocena znaczenia zmiany została wykonana poprawnie.

PLIKI DO POBRANIA

REKOMENDACJE

[\[pdf\] Rekomendacja nr. 1 w sprawie odpowiedzialności jednostek oceniających w procesie zarządzania ryzykiem \(200.55 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr. 2 w sprawie współpracy zarządców i producentów podsystemów odnośnie zarządzania ryzykiem w inwestycjach liniowych \(157.48 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 3 w sprawie formułowania zagrożeń i ich źródeł w rejestrze zagrożeń \(192.89 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 4 w sprawie sposobu monitorowania skuteczności środków kontroli ryzyka \(środków bezpieczeństwa\) \(163.24 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 5 w sprawie uprawnień Prezesa UTK do weryfikacji decyzji Wnioskodawcy o znaczeniu zmiany \(154.12 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 6 w sprawie zarządzania zagrożeniami przenoszonymi \(179.44 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 7 w sprawie egzekwowania zgodnej z rozporządzeniem 402 2013 oceny znaczenia zmiany \(184.42 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 8 w sprawie monitorowania poziomu ryzyka \(163.44 KB\)](#)

[\[pdf\] Rekomendacja nr 9 w sprawie zawartości i metodyki opracowania raportu w sprawie oceny bezpieczeństwa \(188.7 KB\)](#)

PLAN DZIAŁANIA

[\[pdf\] Plan działania na rzecz poprawy podejścia do zarządzania bezpieczeństwem opartego na ryzyku \(3.57 MB\)](#)

LISTA KONTROLNA

[\[xlsx\] Lista Kontrolna dotycząca stosowania Rozporządzenia 402/2013 \(1.35 MB\)](#)

DOWÓD BEZPIECZEŃSTWA

[\[pdf\] Komunikat w sprawie wykazania bezpiecznej integracji w podsystemie CCS ocenianym na zgodność z Listą Prezesa UTK \(734.08 KB\)](#)